

Lantio-alaraajakipsaus

Lapsellenne on laitettu lantio-alaraajakipsi. Lantio-alaraajakipsiä käytetään tavallisimmin vauva- tai leikki-ikäisen lapsen reisiluun murtuman, synnyynnäisen lonkkanivelen sijoiltaanmenon ja/tai lonkkaleikkauksen yhteydessä. Lantio-alaraajakipsin avulla lapsen lonkka ja vähintään toinen alaraaja tuetaan nilkkaan tai jalkaterään asti liikkumattomaksi. Terveeseen lonkkaan tai alaraajaan riittää usein shortsimittainen kipsi.

Lantio-alaraajakipsihoito kestää yleensä useita viikkoja. Toisinaan kipsi vaihdetaan esimerkiksi puolella välissä hoitoa tai likaantumisen vuoksi. Lantio-alaraajakipsi vaihdetaan suunnitellusti ns. virka-aikaan ja nukutuksessa. Sen vuoksi turhaa likaantumista pyritään välttämään.

Tuplavaippahoito

Lantio-alaraajakipsin likaantumista ehkäistään tuplavaippahoidolla. Tuplavaippahoidossa lapselle puetaan kaksi erikokoista vaippaa päällekkäin.

- Pienempi vaippa puetaan ensin siten, että vaipan reunat ujutetaan huolellisesti kipsin lantio-osan sisään sekä etu- että takapuolelta. Myös reisosat on hyvä mahdollisuuksien mukaan suojata.
- Pienemmän vaipan ja kipsin päälle puetaan suurempi vaippa pitämään sisempää vaippaa paikoillaan.

Liikkuminen

Lantio-alaraajakipsihoidon yhteydessä liikkuminen tapahtuu lapsen koon mukaan joko rattailta tai pyörätuolilla. Kipsi estää normaalin istuma-asennon, mutta puoli-istuva asento on yleensä mahdollinen. Makuulla, esimerkiksi lattialla, lapsi saa liikkua kipsin suomissa rajoissa. Toisinaan lapsi kykenee nousemaan kipsin kanssa jopa seisomaan, mutta yleensä kipsihoidon aikana ei ole varauslupaa. Varausluvalla tarkoitetaan astumislupaa hoidettavan puolen alaraajalle.

Kipsi ei saa kastua

Jos kalkkikipsi kastuu, se menettää muotonsa eikä ole tukeva. Silloin kipsi on aina vaihdettava. Jos pehmytlasikuitu-, kovalasikuitu- tai muovikipsi kastuu, se säilyttää muotonsa, mutta kastuneet kipsipehmusteet hauduttavat ihoa. Hautunut iho on herkkä vaurioille ja tulehduksille. Kastunut pehmytlasikuitu-, kovalasikuitu- tai muovikipsi voidaan kuivata hiustenkuivaajalla.

- Vesipesun sijaan riittää useimmiten kipsin ulkopuolelle jäävien kehon osien päivittäinen puhdistus esimerkiksi kosteuspyyhkein. Myös varpaat pyyhitään, kuivataan hyvin ja rasvataan tarvittaessa perusvoiteella.
- Perusteellisemman pesun tai esimerkiksi hiusten pesun ajaksi kipsi suojataan pyyheliinalla ja muovilla. Pyyheliina ehkäisee muovin aiheuttamaa hikoilua ja suojaa kipsiä, jos vettä pääsee muovin sisään.

Liikeharjoitukset edistävät paranemista

Varpaita ja muita kipsin ulkopuolelle jääviä kehon osia on hyvä liikutella ja käyttää aktiivisesti. Liikeharjoitukset:

- vähentävät turvotusta
- vilkastuttavat verenkiertoa
- ylläpitävät nivelten liikkuvuutta ja lihasten toimintaa

Kipulääkettä ohjeiden mukaan

Säännöllinen kipulääkitys on tarpeen hoidon alkuvaiheessa. Kipulääkitystä vähennetään kiputilanteen ja annettujen ohjeiden mukaan. Kotiin määrätään yleensä:

- parasetamolia ja/tai
- tulehduskipulääkettä, kuten ibuprofeenia tai naprokseenia (reseptilääke)

Kutinaa voi helpottaa

Kipsin alla oleva iho kutiaa helposti. Kipsin kastuminen ja hikoilu lisäävät kutinaa.

- Ihoa ei saa raapia ihovaurioiden ja tulehdusten välttämiseksi. Kipsin sisään ei saa myöskään työntää mitään.
- Hikoilua (liikunta, saunominen, helle) tulee välttää mahdollisuuksien mukaan.
- Kutinaa voi tarvittaessa hoitaa apteekista ilman reseptiä saatavalla antihistamiini-valmisteella.

Ottakaa yhteyttä hoitavaan yksikköön tai päivystykseen, jos

- kipulääkitys vaikuttaa riittämättömältä tai kivut yltyvät uudelleen alkuvaiheen jälkeen
- varpaat ovat sinertävät, kylmät ja tunnottomat tai jatkuvasti kovasti turvoksissa
- kipsi hankaa, hiertää, painaa, puristaa tai käy liian väljäksi (turvotuksen laskiessa)
- kipsi kastuu, likaantuu, murtuu tai muuten vaurioituu
- kipsi haisee pahalle (kun kipsin alla on leikkaushaava)